

Warszawa, dnia 8 stycznia 2014 r.

Raport
przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji
Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych lub Doprowadzonych
w celu Wytrzeźwienia przy Komendzie Powiatowej Policji
w Chełmnie

1. Wprowadzenie

Na podstawie artykułu 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania*, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 roku (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192) oraz działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 12 listopada 2013 roku do Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych lub Doprowadzonych w Celu Wytrzeźwienia przy Komendzie Powiatowej Policji w Chełmnie (dalej: PdOZ lub Izba), udali się przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji (dalej: KMP lub Mechanizm): dr Aleksandra Iwanowska, Wojciech Sadownik (prawnicy), Justyna Józwiak (politolog w zakresie resocjalizacji), Dorota Krzysztoń (kryminolog) i Małgorzata Molak (pedagog resocjalizacyjny).

Celem wizytacji zapobiegawczej przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji było sprawdzenie na miejscu sposobu traktowania osób zatrzymanych i doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz dokonanie oceny ich ochrony przed

torturami oraz innym okrutnym, nieludzkim lub poniżającym traktowaniem albo karaniem.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wysłuchaniu informacji na temat funkcjonowania PdOZ przedstawionej przez kom. Andrzej Szczepańskiego – zastępcę Naczelnika Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego KPP Chełmno oraz funkcjonariusza Policji pełniącego służbę w PdOZ w dniu wizytacji;
- oglądzie wszystkich pomieszczeń Izby, w tym sprawdzeniu stanu wyposażenia pokoi dla zatrzymanych i doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
- przejrzaniu na miejscu dokumentacji dotyczącej osób zatrzymanych i doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz funkcjonowania Izby.

W toku wizytacji wykonano dokumentację fotograficzną i użyto dalmierza do pomiaru powierzchni wybranych pomieszczeń.

Pracownicy Krajowego Mechanizmu Prewencji poinformowali Komendanta Powiatowego Policji w Chełmnie oraz zastępcę naczelnika Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego KPP Chełmno o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali ich uwag i wyjaśnień.

Ponadto po zakończeniu wizytacji analizie poddano: zestawienie liczbowe osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do 31 października 2013 roku, notatką służbową przesłaną dnia 27 listopada 2013 roku oraz sprawozdaniem z kontroli przeprowadzonej przez SSO w Toruniu w dniu 27 stycznia 2012 roku i odpowiedzią komendanta na wydane zalecenia.

2. Legalność zatrzymania

Izba przeznaczona jest dla zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia kobiet i mężczyzn.

Pojemność Izby wynosi 8 miejsc. W dniu wizytacji w PdOZ nie przebywała żadna osoba zatrzymana ani doprowadzona w celu wytrzeźwienia.

Z analizy dokumentacji wynika, iż w 2013 roku (do dnia 31 października) zatrzymano 137 osób, w tym 111 – podejrzanych o popełnienie przestępstwa, 1 osobę w związku z popełnieniem wykroczenia, 18 – na polecenie sądu lub prokuratora i 1 osobę – prewencyjnie, natomiast do wytrzeźwienia doprowadzono 6 mężczyzn.

Wizytujących poinformowano, że osoby nietrzeźwe przewożone są z reguły do Izby Wytrzeźwień w Toruniu. Natomiast PdOZ uruchamiane są dopiero w momencie umieszczenia osoby zatrzymanej.

W pojedynczych protokołach osób zatrzymanych dostrzeżono następujące nieprawidłowości: w jednym (z dnia 9 listopada 2013 roku) brakowało wpisu o powiadomieniu prokuratora (zatrzymanie z nakazem doprowadzenia), w innym (z dnia 10 października 2013 roku) brakowało nakazu przyjęcia do PdOZ, w przypadku jednego zatrzymanego - jego dane wpisano jedynie w nakazie zwolnienia, a nie zatrzymania (z dnia 5 listopada 2013 roku). W książce ewidencji natomiast brakowało daty i godziny zwolnienia osób zatrzymanych w dniu 3 listopada 2013 roku (podane jedynie w protokołach zatrzymanych). Przedstawiciele KMP przypominają o konieczności rzetelnego prowadzenia dokumentacji.

3. Traktowanie przez personel wizytowanej jednostki

W 2012 roku i 2013 roku – od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia wizytacji (dalej: analizowany okres) nie stosowano w Izbie środków przymusu bezpośredniego, nie wystąpiły także żadne wydarzenia nadzwyczajne z udziałem osób umieszczonych w PdOZ.

Wpisy w książce przebiegu służby, dokonywane przez funkcjonariuszy Policji pełniących dyżur w PdOZ, świadczą o realizacji prawa osób zatrzymanych do posiłku, skorzystania z toalety, czy wydawania pościeli.

Podniesienia wymaga, iż – zgodnie z informacjami przekazanymi wizytującym – kontrolę osobistą przeprowadza się na korytarzu lub pokoju dyżurnego PdOZ, czyli w miejscach objętych monitoringiem. Zdaniem przedstawicieli KMP rozwiązanie przyjęte w Izbie jest niedopuszczalne ze względu na brak zapewnienia intymności poddawanych kontroli osobom i może stanowić przejaw poniżającego traktowania. W

9 grudnia 1988 r.), *osobie aresztowanej lub uwięzionej, tak szybko po przyjęciu do miejsca aresztowania lub uwięzienia, jak będzie to możliwe, zostanie zaproponowane odpowiednie badanie lekarskie, a później, kiedy będzie to potrzebne, zapewniona opieka medyczna i leczenie. Opieka medyczna i leczenie zostaną zapewnione bezpłatnie.*

Badania osób przebywających w PdOZ przeprowadzane są w monitorowanych pokojach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, co narusza prawo zatrzymanych do intymności podczas badania. W związku z tym przedstawiciele Mechanizmu zalecają wyposażenie Izby w parawan, umożliwiający wykonywanie badania osoby w niej umieszczonej z poszanowaniem prawa do prywatności.

W razie nagłego zachorowania osoby umieszczonej w PdOZ, wzywane jest pogotowie ratunkowe, co potwierdziła analiza zapisu z monitoringu.

Analiza zaświadczeń lekarskich, dołączanych do protokołów zatrzymania, wykazała, że nie w każdym był zaznaczony punkt o braku przeciwwskazań do umieszczenia w Izbie. Przedstawiciele KMP zdają sobie sprawę, że wypełnianie dokumentacji medycznej nie leży w kompetencji funkcjonariuszy Policji, niemniej jednak zwracają uwagę na konieczność przypominania lekarzom o obowiązku rzetelnego dokonywania wpisów w zaświadczeniach lekarskich.

Zastrzeżeń wizytujących nie wzbudziła natomiast książka wizyt lekarskich. Jedynie przy 2 wpisach z 2013 roku (27 września i 6 listopada) brakowało godziny badania.

Na wyposażeniu Izby (w pokoju profosa) pozostaje apteczka z podstawowymi środkami opatrunkowymi oraz walizka ze sprzętem do ratowania życia.

5. Prawo do informacji

W wizytowanej Izbie respektowany jest § 16 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 roku w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb

dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz. U z 2012 r., poz. 638) dalej: rozporządzenie, wskazujący na to, że kopię regulaminu pobytu osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (dalej: regulamin) oraz wykaz instytucji stojących na straży praw człowieka umieszcza się w pokoju dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Przedstawiciele KMP stwierdzili natomiast brak regulaminu i wykazu adresów instytucji stojących na straży praw człowieka w pokoju przejściowym znajdującym się obok pomieszczenia dyżurnego komendy, co zalecają uzupełnić. Wątpliwości wizytujących wzbudził także sam wygląd pomieszczenia, przypominającego klatkę. Co więcej, pobyt w pokoju przejściowym nie jest ewidencjonowany. Z wyjaśnień komendanta wynika, iż są umieszczane w nim osoby bez osadzania w PdOZ, jednakże w opinii przedstawicieli KMP sprecyzowania wymaga nadal, czy w pomieszczeniu umieszczane są osoby oczekujące na przesłuchanie.

Analiza dostępnych w Izbie kopii regulaminów dla obcokrajowców wykazała, że tłumaczenia na język angielski i rosyjski są nieaktualne. W związku z powyższym, przedstawiciele KMP zalecają wyposażenie PdOZ we właściwe wersje.

W wizytowanej Izbie nie zawsze jest spełniony obowiązek funkcjonariuszy Policji wynikający § 14 ust. 1 pkt 12 zarządzenia nr 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 roku w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (Dz. Urz. KGP 2012, poz. 42), dalej: zarządzenia KGP, a mianowicie (...) *niezwłoczne zapoznanie osoby przyjmowanej do pomieszczenia z regulaminem pobytu osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, przedłożenie jej do podpisu karty zapoznania z tym regulaminem oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby*. Podobnie, brakowało wpisów dotyczących poinformowania osób zatrzymanych o monitoringu w PdOZ. Przedstawiciele KMP przypominają o konieczności dokonywania wpisów w książce przebiegu służby, świadczących o spełnieniu wymienionych wyżej obowiązków.

Wizytujący ustalili, iż funkcjonariusz Policji spisujący protokół zatrzymania, odnotowuje w nim wskazaną przez zatrzymanego osobę do powiadomienia o fakcie umieszczenia w Izbie. Powiadomienia dokonuje dyżurny komendy lub zastępca dyżurnego. Przedstawiciele KMP poinformowano, że część osób może osobiście skontaktować się z bliskimi – jeżeli nie zachodzi obawa, ani podejrzenie, że wpłynie to negatywnie na toczące się postępowanie.

Izba dysponuje wykazem adwokatów z Chełmna (2 osoby) i Świecia (2 osoby).

6. Personel

Służbę w PdOZ pełnią z reguły zastępcy dyżurnych komendy (4 funkcjonariuszy Policji), nie sprawując w tym czasie innych obowiązków. Zdarza się także, że oddelegowani do pracy w Izbie zostają funkcjonariusze komendy z ogniwa patrolowego. Dyżur trwa 8 lub 12 godzin.

W latach 2012-2013 funkcjonariuszy Policji pełniących służbę w PdOZ objęto szkoleniami: *metody i formy wykonywania zadań w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz respektowanie godności ludzkiej oraz przestrzeganie i ochrona praw człowieka na kanwie skarg dotyczących nieludzkiego traktowania osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych*. Ponadto wzięli oni udział w szkoleniu z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej z wykorzystaniem fantomu wypożyczonego od straży pożarnej, co zasługuje na uznanie.

Zdaniem przedstawicieli KMP, pogłębianie wiedzy funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ jedynie we wskazanym wyżej zakresie jest niewystarczające. Praca w Izbie wymaga bowiem oprócz przygotowania merytorycznego, także wysokiego poziomu kompetencji interpersonalnych. Zgodnie z rekomendacją zawartą w § 60 Drugiego Raportu Generalnego Europejskiego Komitetu ds. Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (CPT) [CPT/Inf (92)3]: (...) *zdolność do komunikacji interpersonalnej powinna stanowić najważniejszy czynnik w procesie rekrutacji personelu służb egzekwujących przestrzeganie prawa oraz podczas szkolenia powinien zostać położony znaczny nacisk na rozwijanie*

umiejętności komunikacji interpersonalnej opartych na szacunku dla godności ludzkiej. Posiadanie takich umiejętności często umożliwia funkcjonariuszowi policji lub służb więziennych rozładowanie sytuacji, które w przeciwnym wypadku mogłyby stać się przyczynkiem do wybuchu przemocy, zaś bardziej ogólnie prowadzi do obniżenia napięcia oraz podniesienia jakości życia w policji oraz zakładach więziennictwa, co przynosi korzyść wszystkim osobom zainteresowanym. CPT kładzie szczególny nacisk na konieczność rozwijania umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej.

W ocenie pracowników KMP ofertę szkoleniową należałoby poszerzyć o dodatkowe zagadnienia tak, aby personel Izby wiedział jak pracować z trudnymi osobami bez wyrządzania im krzywdy, jak radzić sobie ze stresem i agresją etc.

W analizowanym okresie nie prowadzono postępowania wyjaśniającego ani dyscyplinarnego wobec funkcjonariuszy Policji pełniących służbę w PdOZ. Nie odnotowano także żadnego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez funkcjonariusza Policji w związku z pełnieniem obowiązków w Izbie.

7. Warunki bytowe

W PdOZ wyodrębniono 3 pokoje 1-osobowe dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Każdy z nich wyposażony jest w podest, stół i taboret, których stan techniczny nie wzbudził zastrzeżeń wizytujących.

W każdym pokoju zamontowano instalację przyzywową, której działanie zostało zweryfikowane przez wizytujących. Zastrzeżenie wzbudziła jednak wysokość umieszczenia przycisku alarmowego, która uniemożliwia jej osiągnięcie przez osoby niskiego wzrostu, czy poruszające się na wózku inwalidzkim.

Zastrzeżenia wizytujących wywołał fakt, iż punkty świetlne zamontowane są nad drzwiami wejściowymi do pokoi dla zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, co sprawia, że mimo ich włączenia, w pokojach panuje mrok. Przedstawiciele KMP przypominają, że zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia *pokój dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia musi mieć: (...) odpowiednie do czytania i pisania oświetlenie (...).*

Izba została wyposażona w monitoring. Kamery umieszczone są w pokojach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, na korytarzu oraz w pokoju profosa. Podgląd obrazu jest dostępny w pokoju dyżurnego PdOZ oraz dyżurnego komendy. Wizytujących poinformowano, że nagrania z monitoringu przechowywane są zgodnie z rozporządzeniem.

W PdOZ wyodrębniono sanitariat, wyposażony w prysznic, miskę ustępową oraz 2 umywalki. Uwagę wizytujących zwrócił fakt, iż zarówno prysznic, jak i miska ustępowa nie są osłonięte, przez co nie gwarantują intymności osobom z nich korzystającym. Przedstawiciele KMP przypominają o konieczności zapewnienia warunków do nieskrępowanego korzystania z urządzeń sanitarnych. W sanitaracie udostępniony jest papier toaletowy, mydło i ręczniki papierowe, a na wyposażeniu magazynu pozostają ręczniki kąpielowe. Środki higieny dla kobiet przechowywane są w pokoju dyżurnego PdOZ.

Ze względu na zamontowaną w sanitaracie wentylację mechaniczną, w pomieszczeniu tym umożliwia się palenie wyrobów tytoniowych przez osoby zatrzymane.

W części korytarza wyodrębniono magazyn brudnej pościeli, który stanowi szafa z wydzielonymi częściami: na brudną bieliznę pościelową oraz na rzeczy osobiste chorych zakaźnie. Zastrzeżenia wizytujących wzbudził fakt, iż część szafy wydzielono na przechowywanie rzeczy osób chorych zakaźnie. Zgodnie z § 10 pkt 2 rozporządzenia, *magazyn do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu oraz bielizny pościelowej musi mieć wyodrębnione części przeznaczone do przechowywania: rzeczy chorych zakaźnie osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia*. Wątpliwe jest, czy fragment szafy można określić częścią magazynu.

W drugiej części korytarza wyznaczono magazyn rzeczy czystych, w których przechowywane są: ręczniki, kalesony, poduszki, koce i materace oraz kaftan bezpieczeństwa. Uwagę wizytujących wzbudził brak poszewek na poduszki oraz prześcieradeł, chociaż przedstawiciele KMP poinformowano o tym, że osoby umieszczone w PdOZ otrzymują w porze nocnej materac, poduszkę, koc i poszewkę.

Pracownicy Mechanizmu pragną przypomnieć, że zgodnie z § 9 ust. 6 regulaminu - *podczas ciszy nocnej, a także gdy jest to uzasadnione w innej porze dnia, osobie zatrzymanej udostępnia się do indywidualnego użytkowania materac, podglówek, koc (w porze jesiennie-zimowej dwa koce) oraz pościel – dwa prześcieradła i powłoczkę.*

Przedstawiciele KMP zwracają także uwagę na potrzebę dostosowania odzieży zastępczej do potrzeb kobiet oraz uzupełnienie jej o bluzki dla mężczyzn.

Posiłki dla zatrzymanych w jednorazowych opakowaniach zapewnia firma cateringowa. Wizytujących poinformowano, że osobom nietrzeźwym oraz zatrzymanym, udostępniona jest woda mineralna w butelkach, która przechowywana jest w pokoju dyżurnego PdOZ. Lustracja pomieszczenia nie potwierdziła powyższego, w związku z powyższym konieczne jest uzupełnienie zapasu wody butelkowanej.

Rzeczy wartościowe, które zatrzymany posiada przy sobie w momencie przyjęcia do Izby, zostają wpisane w kwit depozytowy i umieszczone w oddzielnych workach w pancерnej szafie w pokoju dyżurnego. W wyniku analizy wybranych losowo kwitów depozytowych, wizytujący dostrzegli, iż nie wszystkie zawierały szczegółowy opis zdeponowanych przedmiotów, w tym numery IMEI telefonów komórkowych, co zalecają uzupełniać.

Badanie na obecność alkoholu w organizmie przeprowadzane jest przy użyciu alkometru. W dniu wizytacji świadectwo wzorcowania urządzenia było aktualne (do 13 lutego 2014 roku). Zastrzeżenia wizytujących wzbudził fakt, iż nie do każdego protokołu dołączane były wydruki z badania alkomatem. W związku z powyższym, przedstawiciele KMP przypominają o konieczności realizowania tego obowiązku.

Izba wyposażona jest w gazety oraz książki, udostępniane na żądanie zatrzymanych. Wizytujących poinformowano, że w PdOZ realizowane jest prawo określone w § 10 ust. 2 regulaminu. Zakupy dokonywane są przez patrol funkcjonariuszy Policji.

Wizytujących poinformowano, że został opracowany plan remontu komendy, który uwzględnia także PdOZ. Została sporządzona dokumentacja, kolejnym etapem jest wystąpienie przez inwestora o zgodę na budowę do starostwa. Plan remontu –

zgodnie z informacjami przekazanymi przedstawicielom KMP - obejmuje wybudowanie podjazdu, przebudowanie stanowiska dyżurnego komendy, dostosowanie toalety na parterze do potrzeb osób niepełnosprawnych, w PdOZ zmodernizowany zostanie system wentylacji, oświetlenie oraz toaleta. Wskazany plan remontowy jest szczególnie ważny z perspektywy zapewnienia osobom umieszczonym w Izbie, intymności podczas korzystania z toalety oraz odpowiedniego – dziennego i nocnego – oświetlenia w pokojach dla osób zatrzymanych i doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Przedstawiciele KMP zwracają uwagę na konieczność przystosowania pomieszczeń w PdOZ do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową oraz o obniżonej sprawności fizycznej (np. starszych). W związku z tym, że istnieje możliwość umieszczenia takich osób w Izbie, pracownicy Mechanizmu zalecają odpowiednie zmodernizowanie Izby podczas najbliższego planowanego remontu, zapewniając swobodę poruszania się osób na wózku inwalidzkim. Do tego czasu zaś – zainstalowanie podłokietników i poręczy w toalecie, które nie wymagają dużych nakładów finansowych ani pozwolenia na budowę. Należy zauważyć, iż zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę dnia 6 września 2012 roku Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych - aby umożliwić osobom niepełnosprawnym niezależne życie Państwa strony podejmą odpowiednie środki obejmujące rozpoznanie i eliminację barier w zakresie dostępności budynków [art. 9 ust. 1, Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona dnia 13 grudnia 2006 roku w Nowym Jorku (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169)].

8. Zalecenia

Na podstawie art. 19 OPCAT, przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zalecają:

1. Komendantowi Powiatowemu Policji w Chełmnie:

- 1) zmianę miejsca przeprowadzania kontroli osobistej osób umieszczanych w PdOZ;

- 2) wyposażenie Izby w parawan w celu zagwarantowania intymności osób badanych przez lekarza w pokojach dla zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
- 3) zapewnienie intymności osób korzystających z sanitariatu poprzez osłonięcie natrysku i miski ustępowej przed wzrokiem osób trzecich;
- 4) zapewnienie oświetlenia odpowiedniego do czytania i pisanie w pokojach dla zatrzymanych i doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
- 5) zmianę wysokości umieszczenia sygnalizacji przyzywowej;
- 6) wyposażenie Izby w komplet odzieży zastępczej dla kobiet i mężczyzn oraz pościel;
- 7) wyjaśnienie, jakie osoby umieszczane są w pomieszczeniu przejściowym;
- 8) rzetelne prowadzenie dokumentacji PdOZ m.in. książki przebiegu służby, książki ewidencji osób umieszczonych w Izbie, kwitów depozytowych;
- 9) dołączanie do protokołów osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia wydruków badania alkometrem;
- 10) wypełnianie obowiązku określonego w § 14 ust. 1 pkt 12 zarządzenia KGP;
- 11) umieszczenie kopii regulaminów i adresów instytucji stojących na straży praw człowieka w pokoju przejściowym;
- 12) wyposażenie Izby w aktualne tłumaczenia regulaminu na język angielski i rosyjski;
- 13) poszerzenie oferty szkoleniowej dla funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ o dodatkowe zagadnienia tak, aby personel Izby wiedział jak pracować z trudnymi osobami bez wyrządzania im krzywdy, jak radzić sobie ze stresem i agresją etc.;
- 14) wyposażenie sanitariatów w udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością ruchową oraz w ramach najbliższego planowanego remontu komendy – dostosowanie budynku, toalety i przynajmniej jednego pokoju dla zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- 15) przypomnienie przedstawicielom personelu medycznego o obowiązku wypełniania książki wizyt lekarskich i zaświadczeń o przeciwwskazaniach do pobytu w PdOZ.

2. Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Bydgoszczy:

- 1) Przeznaczenie środków finansowych na realizację zaleceń nr 2-6 oraz 11-12.